

VI. Miscellanea

1. ŚP. EUGENIUSZ ŚMIAROWSKI

W dniu 8 października r. ub. zmar. w Warszawie śp. Eugenjusz Smiarowski, adwokat i członek Naczelnej Rady Adwokackiej. Zmarły urodził się 8 maja 1878 r. Studja prawnicze rozpoczął w Warszawie, którą musiał jednakże opuścić wkrótce, prześladowany przez władze rosyjskie za pracę w polskich organizacjach niepodległościowych. Po opuszczeniu Warszawy kontynuuje studja prawnicze w Heidelbergu i w Kazaniu, gdzie uzyskuje dyplom wydziału prawnego. Poświęca się zawodowi adwokackiemu, który najlepiej odpowiada jego powołaniu i zdolnościom, posiada bowiem wybitny talent krasomówczy. To też sprawy karne, w których może w całość pełni rozwinąć swoją dużą wiedzę prawniczą i krasomówstwo, stają się jego specjalnością. Za czasów zaborczych należy do „koła obrońców politycznych”; dzięki jego świetnej obronie sądy carskie stały się dla wielu przestępców politycznych łaskawsze. Poza swój; pracą zawodową dużo czasu poświęcał sprawom ogólnym. W pierwszym roku wojny bierze udział w organizowaniu sądownictwa obywatelskiego i staje w pierwszych szeregach utworzonej wówczas milicji obywatelskiej. W r. 1917 przechodzi do sądownictwa polskiego, gdzie poświęca jego organizacji. Jego dziełem jest pierwsza dyzlokacja sądów na obszarze b. Królestwa Kongresowego.

W r. 1920 widzimy go już na stanowisku w-ministra sprawiedliwości. W lutym 1920 śp. Śmiarowski podał się sam do dymisji i przeszedł z powrotem do adwokatury. W życiu korporacyjnem adwokackiein bierze żywy udział. W r. 1931 zostaje powołany do Naczelnej Rady Adwokackiej i godność tę piastuje już do śmierci.

W czasie najazdu bolszewickiego śp. Zmarły zaciągnął się jako prosty szeregowiec do armji i walczy na froncie. Dopiero zachorowawszy poważnie daje się przenieść na tyły, na kurs wyszkolenia wojskowego.

Literaturę sądową wzbogacił śp. Śmiarowski wydaniem szeregu swych „mów obrończych” w głośniejszych sprawach politycznych z okresu 1920—1925. Mowy te zostały wydane przez „Bibliotekę prawniczą i sądową” w Warszawie w r. 1926.

Śp. Zmarły odznaczał się wybitną cywilną odwagą i prawością charakteru — to też mimo dość radykalnych poglądów politycz-

nych, w które szczerze wierzył, cieszył się śp. Zmarły ogólnym szacunkiem i poważaniem nawet u przeciwników politycznych. Ze śmiercią Jego palestra polska poniosła ciężką stratę.

2. MIĘDZYKARODOWE WYKŁADY NAUK ADMINISTRACYJNYCH I GOSPODARCZYCH W GDYNI

W październiku 1930 r. odbył się w Bratysławie przy sposobności Zjazdu prawników czechosłowackich Zjazd Komisji współpracy międzynarodowej profesorów i docentów prawa administracyjnego i nauk politycznych pod przewodnictwem b. Ministra W. R. i O. P. prof. Uniw. Jagiell. dra K. W. Kumanieckiego. W zjeździe Komisji wzięli udział przedstawiciele Polski, Jugosławji, Czechosłowacji, Rumunji i Francji. Na wniosek sekretarza generalnego Komisji, prof. dr. Tadeusza Hilarowicza, uchwalono urządzić w Polsce wykłady o charakterze międzynarodowym z dziedziny administracji.

Na skutek tej uchwały w początku roku 1931 sekretarz generalny Komisji i Dyrektor jej centralnego biura w Warszawie prof. Hilarowicz zorganizował Komitet organizacyjny Międzynarodowych Wykładów Nauk Administracyjnych. Komitet ten pod przewodnictwem prof. Hilarowicza ustalił, że wykłady te mają się odbywać w Gdyni i że zakres ich należy rozszerzyć na zagadnienia gospodarcze. Wyłoniona z Komitetu Komisja programowa pod przewodnictwem ś. p. prof. dr. Adolfa Suligowskiego ustaliła nazwę tych wykładów następująco „Międzynarodowe Wykłady Nauk Administracyjnych i Gospodarczych w Gdyni” i program tychże na rok 1932, obejmujący działy następujące: I. Porty bałtyckie, czarnomorskie i adriatyckie, ich strona opisowa, znaczenie gospodarcze, administracja portów, hygiena portów, stosunek portów do komunikacji kolejowej i rzecznej. II. Zagadnienia emigracyjne i opieka nad emigrantami, tranzyt emigrantów. III. Przedsiębiorstwa publiczne (państwowe i komunalne). IV. Zasadnicze zagadnienia administracji współczesnej. W pracach Komitetu Organizacyjnego i Komisji Programowej brali udział między innymi: b. minister profesor Hipolit Gliwic, b. minister prof. dr. Jerzy Michalski, min. pełnom. prof. Michał Sokolnicki, minister pełnomocny Franciszek Pułaski z Paryża, prof. dr. Władysław Maliniak, prof. dr. Zofja Daszyńska-Golińska, prof. dr. Tadeusz Hilarowicz, naczelnik Wydz. M. S. Czapiński. A. Robaczewski i Stan. Podwiński, dyrektor Urzędu Emigracyjnego p. Bol. Nakoniecznikoff i naczelnik Wydziału tegoż Urzędu F. Gadomski, prof. Józef Gieysztor, dr. Jerzy Pogonowski, dyr. Izby Handl. polsko-rum. Józef Dangel i inni.

Komitet Organizacyjny uchwalił Międzynarodowym Wykładom Nauk Administracyjnych i Gospodarczych w Gdyni nadać imię Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, na co Pan Marszałek, według pisma P. Szefa Gabinetu P. Ministra Spraw Wojskowych raczył wyrazić swoją zgodę.

Wykłady odbyły się w czasie od 16—30 lipca 1932 r. w auli Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni według powyższego programu. Dyrektorem Wykładów był z urzędu sekretarz generalny Komisji wspóln. międz. Profesorów i Docentów prawa admin. i nauk politycznych prof. Hilarowicz. Wykłady wygłosili pp. inż. Karol Bajer, dyr. Izby Przem.-Handl. w Łodzi (Gdynia portem bawełnianym), Stan. Malessa, naczelnik wydz. ekonom. Kom. Rządu m. Gdyni (Rozbudowa Gdyni), b. min. prof. Hipolit Gliwic (Rola gospodarza państwa strefy leżącej pomiędzy Rosją Sowiecką a Europą Centralną), b. min. prof. dr. Jerzy Michalski (Komerccjalizacja przedsiębiorstw publicznych), dr. Tadeusz Spitzer, Dyr. Związku przemysłowców w Krakowie (Rola Gdyni w strukturze gospodarczej Polski i organizacja pracy w portach), dr. Ottokar Urbanek, delegat miasta Pragi (Przedsiębiorstwa publiczne m. Pragi), prof. dr. Zofja Daszyńska-Golińska (Przyrost ludności w Polsce a emigracja i konserwatorjum emigracyjne), dr. Ivan Krbek, prof. Uniw. i prezydent m. Zagrzebia (Zagadnienia z dziedziny organizacji administracyjnej i problemy administracyjne), inż. Józef Gieysztor, prof. polit. warsz. (Koleje a porty), inż. Tadeusz Tillinger (Komunikacje wodne w Polsce), inż. Bohdan Nagórski, dyrektor Rady Portu w Gdańsku (Współczesne formy administracji portów morskich), prof. dr. Leon Władysław Biegeleisen (Gospodarce podstawy przedsiębiorstw publicznych), dr. Stanisław Fiszlowitz, radca Min. Pracy i Op. Spol. (Międzynarodowe umowy socjalne), p. Bernard Karol Zipper, radca Zarządu Rady Portu w Gdańsku (Porty bałtyckie), mag. Witold Milewski, dyr. Centr. Biura Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Organizacja turystyki w Polsce, ochrona przyrody w Polsce, parki narodowe i rezerwaty jako objekty naukowe i turystyczne), prof. dr. Władysław Maliniak (Administracja w teorji a administracja w praktyce), prof. dr. Rudolf Dominik, dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu w Brnie (Problemy prawa administracyjnego), inż. Bogusław Dobrzycki, prezes Dyrekcji Kolei Państwowych w Gdańsku (Wpływ odrodzonej Polski na ekonomiczny rozwój portu gdańskiego), p. Wacław Konderski, zastępca Nacz. Dyrektora Banku Gospodarstwa Krajowego (O finansowaniu handlu międzynarodowego), dr. Alfred Siebeneichen, Naczelnik Wydz. Kom. Gener. R. P. w Gdańsku (Życie gospodarcze W. M. Gdańska), dr. Henryk Palester, Naczelnik Wydziału Min. Spr. Wewn. (Hygie

na miasta portowego i portu), inż. Zygmunt Rudolf, wykładowca polit. warsz. (Nowoczesne zagadnienia urbanistyczne), dr. Aleksander Jovanowicz, prof. uniw. w Belgradzie (Siły gospodarcze Jugosławii i porty adriatyckie Jugosławii), pułk. dr. Henryk Eile (Zasady administracji powojennej), prof. dr. Tadeusz Hilarowicz (Problemy postępowania administracyjnego i kwestja zespolenia władz z konwersatorjum), p. Władysław Grabowski, dyr. Oddz. Banku Gospodarstwa Krajowego (Organizacja i działalność Banku Gospodarstwa Krajowego), p. Stanisław Krassowski, kierownik biura ekon.-bandl. dyr. Państw. Monopolu Tytoniowego (Organizacja i działalność Polskiego Monopolu Tytoniowego), pułk. dr. Leon Nagler, nacz. wydz. Komendy Głównej Policji Państw. (Międzynarodowe Zagadnienia policji), dr. Jerzy Pogonowski (udział Słowian w ideologii Ligi Narodów), p. Władysław Czapiński, Naczelnik Wydziału Min. Spr. Wewn. (Cele i środki w administracji publicznej), inż. Władysław Gieysztor, nacz. wydz. Urzędu Morskiego w Gdyni (Port w Gdyni i jego rozwój), p. Zdzisław Woydat, sekr. gener. Państw. Banku Rolnego (O kredycie rolnym w Polsce), p. Jerzy Grzymała-Pokrzywnicki, radca minist. Min. Spraw Wewn. (Wywłaszczenie na cele użyteczności publicznej), inż. Jerzy Muller (Zabudowa Gdyni jako problem techniczny), Komandor Adam Mohuczy, dyrektor Państw. Szkoły Morskiej (Kształcenie oficerów marynarki handlowej), b. minister inż. Eugenjusz Kwiatkowski (Dla czego Polska podjęła budowę własnego portu na wybrzeżach Bałtyku).

Z powyższego widać, jak świetny zespół wykładowców przewińnięł się w ciągu tegorocznych wykładów. Inauguracja Międzynarodowych Wykładów Nauk Adm. i Gosp., która się odbyła w auli Państwowej Szkoły Morskiej miała charakter potężnej manifestacji. Poprzedzona nabożeństwem, odprawionem przez Ks. Biskupa z Pelplina dr. Stanisława Okoniewskiego, objęła przemówienia licznych przedstawicieli władz i instytucyj społecznych.

O ile chodzi o słuchaczy, to udział ich przeszedł wszelkie oczekiwania, gdyż na Międzynarodowe Wykłady w Gdyni przybyło około 250 słuchaczy, z nich około 150 z zagranicy, a to: z Czechosłowacji, Jugosławii, Bułgarii, Rumunii, Estonii. Wprost nie można należycie ocenić olbrzymiego znaczenia propagandowego faktu skupienia tylu słuchaczy cudzoziemskich na wykładach w Gdyni. Podkreślić należy, że mimo skromnego budżetu Prezydium Komisji współpracy międzynarodowej profesorów i docentów prawa administracyjnego i nauk politycznych ustanowiło 4 stypendja dla słuchaczy zagranicznych, które nadał sekr. gener. Komisji prof. Hilarowicz na wniosek odnośnych uniwersytetów zagranicznych Cze-

chosłowakowi, Estończykowi, Jugosłowianinowi i Rumunowi. Stypendjum dla Estończyka ufundowane zostało przez Towarzystwo Przyjaciół Nauk i Sztuki w Gdańsku, które ze stypendystą tym nawiązało bliższy kontakt. Stypendjum dla Czechosłowaka otrzymało, w myśl decyzji Prezydium Komisji, imię ś. p. prof. dr. Adolfa Suligowskiego, pierwszego Prezesa Komisji.

Już w trakcie organizowania tegorocznych Miedz. Wykł. Nauk Adm. i Gosp. w Gdyni Prezydium Komisji Współpracy Międzynar. prof. i doc. prawa administracyjnego i nauk politycznych postanowiło, że Instytut Międzynarodowych Wykładów Nauk Adm. i Gosp. w Gdyni stanowi pierwszy dział Kolegium Międzynarodowych Wykładów Akademickich w Gdyni. Drugi dział tegoż Kolegium ma stanowić Instytut Wykładów o Kulturach Narodów Słowiańskich. Delegaci obu Instytutów stanowią Senat Kolegium. Senat Kolegium Międzynarodowych Wykładów Akademickich w Gdyni wybrał pierwszym rektorem Kolegium prof. dr. Tadeusza Hilarowicza, a następnie prof. Hilarowicz zaproponował na rektora prof. dr. Rudolfa Dominika, dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Brnie, którego wybrano na to stanowisko, wybierając równocześnie prorektorami prof. Hilarowicza i prof. dr. Ivana Krbeka (Zagrzeb). Nadto w skład Senatu Kolegium wchodzi: prof. dr. Zofja Daszyńska-Golińska, prof. dr. Leon Władysław Biegeleisen, tudzież delegaci Komisji Organizacyjnej Instytutu wykładów o kulturach narodów słowiańskich pp. Wacław Sieroszewski (prezes tej Komisji) i doc. dr. Stefan Truchim (jej sekretarz).

Przedstawiciele słuchaczy zagranicznych w przemówieniach swoich, wygłoszonych podczas uroczystego zamknięcia wykładów, podnosili, że wybór rektora i jednego z prorektorów z pomiędzy wykładowców zagranicznych, czyni Kolegium uczelnią naprawdę międzynarodową, a przedstawiciele Czechosłowacji i Jugosławji podnieśli przytem, że wybranie prof. Dominika i prof. Krbeka na te stanowiska jest najważniejszym aktem porozumienia kulturalnego Polski z Czechosłowacją, jaki dotychczas miał miejsce.

Na zakończenie należy podkreślić, że utworzenie zaczątków pierwszej wyższej międzynarodowej uczelni w Gdyni nastąpiło dzięki subwencjom Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Polskiego i Państwowego Banku Rolnego, tudzież setek samorządów powiatowych i miejskich oraz gminnych z całej Polski, które do tego wielkiego dzieła przyczyniły się drobnymi datkami. W ten sposób uczelnia ta stworzona została naprawdę rękami całej Polski.

Z największej trudności technicznej, jaką była sprawa języka wykładowego wybrnięto szczęśliwie. Wykłady odbywały się bada to w języku polskim ze streszczeniem w języku francuskim lub nie-

mieckim, bądź to w języku francuskim lub niemieckim ze streszczeniem polskim; streszczenia były wygłaszane przy końcu danego wykładu przez prelegenta.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu udzieliło na te wykłady auli Państwowej Szkoły Morskiej tudzież internatu teje szkoły na mieszkanie dla wykładowców i słuchaczy.

Nadto na skutek życzliwego stanowiska Urzędu Emigracyjnego, wykładowcy i słuchacze znaleźli mieszkania we wielkim gmachu Etapu Emigracyjnego, zarządzanym przez Syndykat Emigracyjny.

Wielkie dzieło utworzenia w Gdyni międzynarodowej wyższej uczelni zostało zapoczątkowane z wynikiem — jak dotychczas — świetnym.

3. INSTYTUT KRYMINOLOGICZNY WOLNEJ WSZECHNICY POLSKIEJ

Instytut Kryminologiczny ma dwojakie zadanie do spełnienia:

1. **Kształcenie** pracowników, teoretycznie i praktycznie przygotowanych do nowoczesnej walki z przestępczością, zapomocą systematycznych wykładów, ćwiczeń seminaryjnych, zajęć praktycznych i pokazach (w zakładach medycyny sądowej, szpitalach i klinikach psychiatrycznych, muzeach i laboratorjach policyjnych, sądach, więzieniach oraz innych zakładach karnych, wychowawczo-poprawczych i leczniczych), oraz wycieczek krajowych i zagranicznych, i 2. **prowadzenie badań** w zakresie odnośnych dyscyplin i w związku z tem zakładanie i prowadzenie, czasopism i wydawnictw naukowych.

Instytut składa się z 4-ch sekcji: kryminologicznej, kryminalistycznej, prawa karnego i penitencjarnej, — według logicznej kolejności i składu elementów, wchodzących w zakres współczesnej walki z przestępczością, a więc: należyte, wszechstronne zrozumienie sprawcy i jego czynu, ujawnienie, utrwalenie i zabezpieczenie dowodów i śladów, przestępstwa, zastosowania racjonalnej reakcji względem przestępcy i wykonanie jej, z największym pożytkiem dla niego samego i dla społeczeństwa. W ten sposób program Instytutu obejmuje przedmioty, wyczerpujące całokształt dzisiejszej wiedzy o przestępstwie i jego zwalczaniu.

Na czele każdej sekcji stoi kierownik. Na czele Instytutu stoją **Przewodniczący i Dyrektor**, w których rękach spoczywa bezpośrednie kierownictwo pracą Instytutu. Powołani (jak i Kierownicy sekcji) przez Senat Wolnej Wszechnicy Polskiej, na

wniosek Rady Naukowej Wydziału Nauk Politycznych i Społecznych, po zasięgnięciu opinii Komitetu Instytutu Kr., Przewodniczący i Dyrektor dzielą pomiędzy siebie, funkcje w drodze wzajemnego porozumienia i za aprobatą Komitetu.

Komitet stanowią: Przewodniczący, Dyrektor, Kierownicy sekcji, Dziekan Wydziału Nauk Pol. i Społ. oraz dwaj delegaci Senatu: przedstawiciele Wydziału Matematyczno - Przyrodniczego i Pedagogicznego.

Komitet sprawuje kierownictwo naukowe Instytutu.

W posiedzeniach Komitetu, na których omawiane są sprawy programowe i egzaminacyjne, biorą udział również, wszyscy wykładający w Instytucie Krym., profesorowie W. W. P. oraz innych wyższych zakładów naukowych z głosem doradczym.

Wykładowców powołuje Senat na wniosek Komitetu, zaopiniowany przez Radę Wydziału N. Pol. i Społ.

Warunkiem przyjęcia na słuchacza Instytutu Kr., jest a) posiadanie dyplomu z ukończenia czteroletnich studiów na W. W. P. lub dyplomu z ukończenia innego wyższego zakładu naukowego;

b) zajmowanie w służbie państwowej stanowiska referendarskiego lub równoważnego (od VIII stopnia służbowego wzwyż) w okresie niekrótszym niż 3 lata.

Ponadto mogą być przyjmowani w charakterze *hospitantów*:

a) osoby, które posiadają zaliczone dwuletnie studia na W. W. P. lub w innym wyższym zakładzie naukowym;

b) urzędnicy państwowi od VIII stopnia służbowego wzwyż lub urzędnicy samorządowi, zajmujący stanowiska równoważne, posiadający praktykę w służbie państwowej, samorządowej lub społecznej, uznaną za wystarczającą przez Komitet;

c) osoby, posiadające kwalifikacje, wymienione wyżej pod a) i b) mogą się zapisywać na całość studiów lub naj poszczególne sekcje I. K.;

d) za zgodą Komitetu mogą się zapisywać na poszczególne wykłady I. K. osoby, nie odpowiadające warunkom, wymienionym wyżej pod a) i b).

Studia w Instytucie Kr. trwają dwa lata czyli 4 semestry, które co do wykładów i zajęć pokrywają się mniej więcej z sekcjami.

Po ich ukończeniu i złożeniu egzaminu z przepisanych przedmiotów, absolwent otrzymuje *świadectwo z ukończenia Instytutu Kr.*

Sprawa ew. prac dyplomowych oraz sprawa ew. uzyskania przez hospitantą kwalifikacyj słuchacza są narazie otwarte, będą jednak zasadniczo rozstrzygnięte we właściwym czasie.

Instytut Kr. jest pod względem gospodarczym samowystarczalny, t. zn. iż koszty jego prowadzenia, przewidziane specjalnym budżetem, muszą być pokryte przez opłaty słuchaczy Instytutu i wpływy specjalnie nań przeznaczone.

4. I. ZJAZD PRAWNIKÓW PAŃSTW SŁOWIAŃSKICH

Prof. dr. S. Lapajne z Lubiany zawiadomił generalny sekretarjat Zjazdu, iż referat swój pod tyt. „Rozwój i obecny stan cywilnego prawa słowiańskiego” ma przygotowany i wygłosi go w Towarzystwie Prawniczym w Bratysławie między 20—24. XII. 1932 r. Również i prof. dr. St. Glaser z Wilna zgłosił już referat p. t. „Nieświadomość ustawy we współczesnem prawie karnem”. Na ostatniem posiedzeniu plenarnem V. Kongresu prawników słowiańskich odbytem w r. ub. w Dubrowniku, gen. sekretarz C. Barinka złożył sprawozdanie o stanie prac przygotowawczych I. Zjazdu prawników państw słowiańskich. Szereg polskich prawników podjął się opracowania referatów. Wydział polski zjazdu rozdzielił referaty w ten sposób, aby każdy z referentów miał koreferenta z innej miejscowości. Tego samego systemu pracy trzymają się wydziały bułgarski (wyznaczył już 2 głównych referentów oraz 3 koreferentów) oraz jugosłowiański. Prawnicy bułgarscy oraz jugosłowiańscy zamierzają zorganizować szereg wycieczek w Tatry, do Koszyc, Pragi Czeskiej, Marienbadu etc. Ministerstwo Kolei przyznało im 75% zniżek kolejowych. Ostatnio zgłosiły swój udział w Zjeździe: Zrzeszenie Prawników Lwowskich wpłacając 500 kr oraz Polska Komisja Współpracy Międzynarodowej, wpłacając 80 zł.

Zgodnie z powziętą swego czasu uchwałą odwiedził Kraków gen. sekretarz C. Barinka w celu omówienia spraw zjazdowych z przewodniczącym Zjazdu prof. dr. K. Kumanieckim. W czasie swego pobytu w Krakowie p. C. Barinka był gościem prof. K. Kumanieckiego. P. Barinka, jako sekretarz generalny oświadczył, że już wszystkie referaty generalne zostały objęte przez członków poszczególnych komitetów lokalnych.

Wydział polski zjazdu ustalił, że na I. Zjeździe prawników państw słowiańskich Polskę reprezentować będą: dr. Kazimierz Wład. Kumaniecki, profesor Uniwersytetu w Krakowie, dr. Roman Longschamps de Berier, prof. Uniwersytetu we Lwowie, Karol Lutostański, prof. Uniwersytetu w Warszawie, Bohdan Winiarski, prof. Uniwersytetu w Poznaniu, Jan Namitkiewicz, prof. Uniwersytetu w Warszawie, dr. Stanisław Gołąb, prof. Uniwersytetu

w Krakowie, dr. Stefan Glaser, prof. Uniwersytetu w Wilnie, dr. Emil Rappaport, prof. Wolnej Wszechnicy w Warszawie, dr. Jan Bossowski, prof. Uniwersytetu w Poznaniu, dr. Jerzy Panejko, prof. Uniwersytetu w Wilnie, dr. Stefan Langrod, prof. Uniwersytetu w Krakowie, dr. Adam Krzyżanowski, prof. Uniwersytetu w Krakowie, dr. Fryderyk Zoll, prof. Uniwersytetu w Krakowie, dr. Henryk Halban, prof. Uniwersytetu we Lwowie, dr. Władysław Wolter, prof. Uniwersytetu w Krakowie.

5. KONFERENCJA STOWARZYSZENIA PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO W OXFORDZIE

XXXVII Konferencja Stowarzyszenia Prawa Międzynarodowego (International Law Association) odbyła się w Oxfordzie w dniach 8—12 sierpnia 1932 r. Polski oddział reprezentowali w.-preż. prof. J. Makowski oraz pp. mec dr. R. Kuratowski z Warszawy, dr. W. Wehr z M. S. Z., dr. W. Bendetson z Warszawy oraz adw. dr. J. Witenberg z Paryża. Konferencja zajmowała się następującymi sprawami: kodyfikacją prawa międzynarodowego, kwestią mniejszości, neutralnością lądową i morską, terminami w sprawach spornych, stanem prawnym własności prywatnej w obcym kraju, kontraktami C. I. F., sądownictwem w sprawach rozwodowych, wpływem wojny na kontrakty, kartelami, niewypłacalnością, znakami towarowymi, konfliktem praw co do przeniesienia własności przy sprzedaży przedsiębiorstw ruchomych. Specjalne zainteresowanie wywołała sprawa kodyfikacji prawa międzynarodowego, mniejszości, neutralności lądowej i morskiej. Sprawozdanie Komisji Kodyfikacyjnej zostało opracowane przez pp. prof. A. Alvarez, a i de la Pradella. Ponadto przez tychże referentów został opracowany projekt Deklaracji, dotyczącej podstaw i zasad Prawa Międzynarodowego w przyszłości. Projekt rozesłany na pół roku przed konferencją poszczególnym oddziałom napotkał się z powszechną krytyką. To też dyskusja nad nim była b. ożywiona, przyczem wyłoniły się 2 koncepcje — francusko-południowo-amerykańska oraz anglo-saska. Ostatnia zwyciężyła jedynie dlatego, że na konferencjach I. L. A. głośniejsze są wiritim, a nie delegacjami. Ponieważ zwykle najliczniejszą jest delegacja krajowa, w której odbywa się konferencja — było więc do przewidzenia, że zwycięży teza anglo-saska. Po stronie francuskiej opowiedziała się delegacja polska i belgijska.

W sprawie mniejszości raport został przyjęty, nie uchwalono jednak żadnej rezolucji. Członek delegacji francuskiej Govare wskazywał na niebezpieczeństwo załatwiania tych spraw w łonie

organizacji naukowej — ponieważ raport sprawę tę ujął w płaszczyźnie politycznej. Delegacja polska, która zdawała sobie doskonale sprawę, że dezyderaty raportu nie liczą się z realnymi warunkami życia, mimo to nie poddała raportu krytyce jako zbyt zainteresowana politycznie w tej sprawie. Zagadnienie neutralności morskiej i lądowej pasjonowało szczególnie prawników angielskich i amerykańskich, jako przedstawiające dla nich specjalny interes. Na temat konfliktu między prawami do nazw handlowych a prawami do znaków towarowych o identycznym lub zbliżonym brzmieniu wygłosił referat dr. R. Kuratowski, zaś na temat własności prywatnej oraz o wpływie wojny na własność nieprzyjacielską sprawozdawcą był p. mec. Witenberg z Paryża, członek delegacji polskiej.

Organizacja konferencji trochę szwankowała — w szczególności sprawozdania niektórych komisji był tak późno porożsyłane członkom delegacji lub wprost wręczane dopiero na plenum, że trudno było przygotować się do dyskusji na odpowiednim poziomie. Niemniej pobyt w Oxfordzie, wycieczki, gościnność gospodarczy pozostawiła miłe wspomnienie członkom konferencji. Następną konferencja odbędzie się w 1934 r. w Budapeszcie.

6. PIŚMIENICTWO PRAWNICZE SŁOWIAŃSKIE

POLONICA

W czeskosłowackim czasopiśmie „Vsehrd” (1 zesz. 1932) pojawił się artykuł o polskim kodeksie karnym pióra p. Komendera. Autor przedstawia trafnie technikę redakcyjną ustawy, jej cechy charakterystyczne w zestawieniu z poprzednimi ustawami, podkreśla zasadę celowości, dominującą w samej ustawie i w opartych na niej poczynaniach sędziego, wskazuje na wzmożoną, bardziej samodzielną i niewątpliwie trudniejszą skutkiem tych ustaw pracę sędziego i kończy zastrzeżeniem (zupełnie uzasadnionem), czy wobec zasadniczych zmian, które ustawa przyniosła, nie był za krótki okres czasu od chwili jej ogłoszenia do wejścia jej w życie.

7. KONKURS FUNDACJI IM. ST. POPOWSKIEGO

Prezydjum Komitetu Fundacji im. St. Popowskiego dla Polaków i Polek, pracujących na niwie społeczno-narodowej, przypomina, że termin nadsyłania prac konkursowych o charakterze prawno-społecznym z nagrodą w wysokości 3000 zł upływa z dn. 1. IV. 1930 i że rękopisy należy nadsyłać pod adresem Prezesa Komitetu Fundacji p. Henryka Konica (Warszawa, Kredytowa 5).

8. FUNDUSZ WYDAWNICZY „RUCHU”

Na fundusz wydawniczy „Ruchu” złożyli

Two Akc. „Akwawit”	350 zł
Wydział Powiatowy w Katowicach	150 zł

Następującym instytucjom: Bankowi Polskiemu w Warszawie, Bankowi Cukrownictwa, Bankowi Krajowemu Pożyczkowemu, Bankowi Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, Bankom Zw. Sp. Zarobk., Komunalnemu, Bankowi Kredytowemu, Twu Akwawit, Zw. Przemysłu Cukrowniczego, Wydziałowi Krajowemu w Poznaniu i Toruniu, wydziałom powiatowym i magistratom, Izbowi Rolniczym i Przemysłowo-Handlowym, które stale od szeregu lat wydatnie wspomagają naszą placówkę naukową przyczyniając się w ten sposób do rozwoju nauki polskiej, składa Redakcja imieniem wydawnictwa serdeczne podziękowanie.

Zwracamy się do wszystkich przyjaciół naszego pisma z usilną prośbą o poparcie przez pozyskiwanie nowych prenumeratorów, jak również przez zasilanie „Funduszu Wydawniczego”. Wszelkie kwoty składane na fundusz wydawniczy „Ruchu” (P. K. O. 201.346) będą na tem miejscu ogłaszane.